

पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग,
महाराष्ट्र शासन

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

खडकी कॅन्टोनमेंट बोर्ड

जाहीर सूचना

खडकी छावणी परिषदेमधील सर्व नागरिकांना सूचित करण्यात येत आहे की, खडकी छावणी परिषदेच्या परिसरातील पर्यावरण संरक्षणासाठी.

एकल वापराच्या प्लास्टिक वस्तूंचे उत्पादन, व्यापार, साठा, वितरण, विक्री आणि वापरावर बंदी घालण्याची सूचना

केंद्र सरकारच्या पर्यावरण व वने व हवामान बदल मंत्रालयाने अधिसूचना क्र. G.S.R. ५७१ (E) दि. १२ ऑगस्ट २०२१ रोजी जारी केली आहे. यानुसार १ जुलै २०२२ पासून एकल वापर प्लास्टिकचे उत्पादन, आयात, साठवण, वितरण विक्री, आणि वापरावर बंदी असेल.

सुधारीत प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०१६ नियम ४ (२) अन्वये यानुसार १ जुलै २०२२ पासून पॉलिस्टीरीन आणि विस्तारीत पॉलिस्टीरीनसह खालील सिंगल यूज प्लास्टिकचे उत्पादन, आयात, साठवण, वितरण विक्री, आणि वापरावर बंदी असेल.

अ) प्लास्टिकच्या कांड्यातह कानकोरणी, फुग्यासाठी प्लास्टिकच्या कांड्या, प्लास्टिकचे ब्रॅडे, कॅडी, कांड्या, आईस्क्रीम कांड्या.

ब) सजावटीसाठी प्लास्टिक व पॉलिस्टीरीन (धर्माकोल).

क) प्लेट्स, कप, ग्लासेस, कटलरी, जसे काटे, चमचे चाकू, पिण्यासाठी स्ट्रॉ, ट्रे, डबळण्या, (स्टिरर्स), मिठाईचे बॉक्स, आमंत्रण कार्ड, सिगारेटची पाकीटाभोवती प्लास्टिक फिल्म गुंडाळणे किंवा पॅक करणे, प्लास्टिकच्या पीव्हीसी बॅनर (१०० मायक्रॉन पेक्षा कमी)

वायरोवरच महाराष्ट्र प्लास्टिक व धर्माकोल अधिसूचना २०१८ अंतर्गत खालील अतिरिक्त एकल वापर प्लास्टिकचा वापर मार्च २०१८ पासूनच प्रतिबंधित आहेत.

१. सर्व प्रकारच्या प्लास्टिकच्या पिशव्या (कॅरी बॅग्स)-हॅंडल असलेल्या व नसलेल्या, कंपोस्टेबल प्लास्टिक (कचरा व नर्सरीसाठीच्या पिशव्या सोडून)

२. सर्व प्रकारच्या नॉन - ओव्हन बॅग्स (पॉलीप्रोपिलीन पासून बनविलेले)

३. एकल वापर प्लास्टिकचे उत्पादन-डिश, बाउल, कॅन्टेनर (डबे) (हॉटेलमध्ये अन्नपदार्थ पॅकेजिंगकरीता).

सदरच्या जाहीर सूचनेद्वारे सर्व उत्पादक, साठवणूकदार, वितरणकर्ता, दुकानदार, ई.कॉमर्स कंपन्या, रस्त्यावर विक्री करणारे व्यवसायिक आस्थापना (मॉल, मुख्य बाजार विक्री केंद्र /सिनेमा केंद्र/पर्यटन ठिकाण /शाळा/महाविद्यालय/कार्यालयीन इमारती/रुग्णालय व खाजगी संस्था) तथा सामान्य नागरिकांना सूचित करण्यात येते की, वरील सर्व नियमांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

उपरोक्त अधिसूचनेचे उल्लंघन करणाऱ्यांवर माल जप्त करणे, पर्यावरणीय नुकस्तान भरपाई आकारणे, उद्योग, व्यावसायिक आस्थापना यांचे कामकाज बंद करणे तसेच खालीलप्रमाणे योग्य ती कारवाई केली जाईल.

अ.क्र.	गुन्ह्याचे स्वरूप	दंडाची रक्कम व स्वरूप
१	पहिला गुन्हा	रु. ५०००/-
२	दुसरा गुन्हा	रु. १०,०००/-
३	तिसरा गुन्हा	रु. २५०००/- व ३ महिन्यांचा कारावास

एकल वापर (सिंगल युज) प्लास्टिकचा वापर बंद करणेबाबत

काय वापरू नये?

केंद्रीय पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाने ऑगस्ट २०२१ मध्ये अधिसूचित केलेल्या सुधारित प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन नियम २०२१ नुसार खालील एकल वापर (सिंगल युज) प्लास्टिक वस्तू प्रतिबंधित आहेत.

सजावटीसाठी प्लास्टिक व पॉलिस्टीरिन (थर्माकोल)

मिठाईचे बॉक्स, आमंत्रण कार्ड व सिगारेटची पाकिटे यांची प्लास्टिक आवरणे

प्लास्टिकच्या काड्यांसह कानकोरणी, फुग्यांसाठी प्लास्टिकच्या काड्या, प्लास्टिकचे झोडे, कॅंडी कांड्या

आईस्क्रीम कांड्या

प्लेट्स, कप, ग्लासेस, कटलरी जसे काटे, चमचे, चाकू, पिण्यासाठीचे स्ट्रॉ, ट्रे, ढवळण्या (स्टिरर्स)

१०० मायक्रॉनपेक्षा कमी जाडीचे पीव्हीसी बॅनर्स यावर बंदी आहे

याबरोबरच, महाराष्ट्र प्लास्टिक व थर्माकोल अधिसूचना २०१८ अंतर्गत खालील गोष्टी प्रतिबंधित आहेत.

कंपोस्टेबल प्लास्टिक
(कचरा व नर्सरीसाठीच्या पिशव्या सोडून)

सर्व प्रकारच्या प्लास्टिकच्या पिशव्या (कॅरी बॅग्स, नॉन वोवन बॅग्स सह) हॅण्डल असलेल्या व नसलेल्या

डिश, बाउल, कॅन्टेनर (डबे)